

1738

- 1° ~~2~~ ¹ Tyrerius, Georg Henr. : De jure conubiorum apud
veteres Romanos. Sect. 1. : De sponsalibus.
- 1° ~~2~~ ¹ Tyrerius, Georg Henr. P. P. O. et. fac. jurid. assessor. De jure
conubiorum apud veteres Romanos Dissertationes II.
1. : De sponsalibus 2. De ritu nuptiarum formaque
matrimonii.
2. Tyrerius, Georg Henricus, P. P. O. et. Facult. juridicæ
Secundus : De furti domestici poena in terris Brunsvica-
nibus.
3. Tyrerius, Georg Henr. : P. P. O. et. Fac. jur. adven. :
De jure conubiorum apud veteres Romanos Sect. 2. : De
ritu nuptiarum formaque matrimonii.
4. Behr, Bartholdus Christianus : Actionem si dolo malo
matrimonium Romæ evocatum suppellectilem nostro pro-
minus necessariam. -- examini subicit.

5. Gebauer, Georgius Christianus: De iustitia et iure
6. Gebauer, Georgius Christianus: Ord. iuridici Decanus: 12
 Buschardti Christiani Becki . . . solennis inaugurationis
 iudicij .
7. Gebauer, Georgius Christianus: De Hereto Cito 13
 ob inaequalitatem in melius reformando .
8. Gebauer, Georgius Christianus, Ord. iuridici Decanus
 Solennis inaugurationis Dr. Gostri Albernad. . . iudicij 14
9. Henneus, Dr. Christophorus: De modo agendi in d'ca
 mentorum dialepticorum et Indiferorum 15
10. Kelle, Lud. Mart: De precedentia gentium .
11. Meisovius, Gualfrido: De rationibus decidendis, quae
 sententiis . . . iuris submitti solent, prolixio,
 praemissa disputationibus . . . et Illustris Bohemici

Nachrichten aethiopicum.

12^{9. b} Mascurius, Gutfreder: Verordnungen equorum
Vom Rückkauff des Pferde, proclurio, praemissa.
lectionibus aethiopicis 2 Saemph. 1738 & 1756.

13. Scheidius, Christianus Ludovicus: Quam ob causam
in Terris Brunsvico-Limburgicis jura Saxonica
abrogata fuerint, . . . exponere tentat.

14. Scheidius, Christianus Ludovicus: De optima inter No-
sentientes jurisconsultos secta.

15. Scheidius, Christianus Ludovicus: De corporarum
origine et jure et magistratus in iis ordinandis
cura.

16. Senckenberg, Henricus Christianus, P. O. O.: Finitates et
Reputationes, quibus institutionum juris textum defen-
sionis . . . explorare . . . quidam juris prolegae

sibi propositum . . . qua occasione: De adue
institutionum lege regia dominio ac quasi dominio
non nihil Dissert. . .

17. Suckenberg, Henr. Christianus: De probationis iunctura
in iudicio.

18. Suckenberg, Henricus Christianus: De gravamine in
legitima Romanis et Germanis iuritate.

19. Suckenberg, Henr. Christ.: De clausula Coriclaris
inefficacia.

20. Trumer, Gulielm. Sam.: De studiis iuriae & iustitiae
circa status Imperii ruinam S. R. I. procurantibus.

30. 1738, 9 X 11

DISSERTATIO INAVGVRALIS MEDICA
DE
**MODO AGENDI
MEDICAMENTORVM
DIAPHORETICORVM ET
SVDORIFERORVM**

QVAM
RECTORE *MAGNIFICENTISSIMO*
GEORGIO II.

MAGNAE BRITANNIAE FRANCIAE ET HI-
BERNIAE REGE, DEFENSORE FIDEI, DVCE BRVNSVIC.
ET LVNEBVRG. S. R. I. ARCHITHESAVRARIO ET
ELECTORE

IN
REGIA GEORGIA AVGVSTA

ANNVENTE DEO TER. O. MAXIMO
CONSENSV GRATIOSAE FACVLTATIS MEDICAE
PRO

SVMMS IN ARTE MEDICA HONORIBVS AC PRI-
VILEGIIS MORE MAIORVM RITE
CAPESSENDIS

Ad d. IAN. AMDCCXXXVIII.

PLACIDAE ERVDITORVM DISQVISIONI
SVBMITTIT

A V T O R

IO. CHRISTOPHORVS HENNEVS
SCHNODSENBACENSIS FRANCVS.

GOTTINGAE, LITERIS HAGERIANIS.

88

DE... INVA... MEDIC...

MOD... A... EN... DI...

DI... T... T... O... R... V... M... ET...

... T... O... R... V... M...

... T... O... R... V... M... S... I... N... O...

GEORGIO N.

... T... A... N... T... A... L... F... R... A... N... C... I... A... E... T... H... I...

... T... E... N... S... I... O... R... E... D... O... C... T... R... I... S...

... T... A... R... C... H... I... T... E... C... T... A... R... I... O... E... T...

... T... E... C... T... O...

... T... E... C... T... O...

... T... E... C... T... O...

... T... E... C... T... O...

... T... E... C... T... O...

SERENISSIMO PRINCIPI
AC DOMINO
DOMINO
WILHELMO

HASSIAE LANDGRAVIO, PRINCIPI HERS.
FELDIAE, COMITI CATTIMELIBOCI,
DECIAE, ZIEGENHAINAE, NIDDAE, SCHAVM-
BVRGI ET HANOVIAE, ETC. ETC.

POTENTISSIMI SVECORVM REGIS,

HASSIAE LANDGRAVII IN TER-
RIS HEREDITARIIS

VICARIO

EXERCITVS EQVESTRIS FOEDERATI BELGII GENE-
RALI LOCVM TENENTI, LEGIONIS PRAETO-
RIANAE DESVLTORIAE CHILIARCHAE,
NEC NON

OPPIDI TRAIECTI MOSANI SVPREMO
PRAEFECTO BELLICO, ETC. ETC.

PRINCIPI AC DOMINO

LONGE CLEMENTISSIMO

PRINCEPS SERENISSIME,
DOMINE CLEMEN-
TISSIME

Non mihi est tantum ingenii flu-
men, non tanta scribendi vis, quæ
TVÆ, PRINCEPS SERENISSIME,
quibus & pace & bello emines virtutes
non dico verbis exornare, sed ne qui-
dem decenter exprimere queat: adeo-
que

que non dubito fore plerosque, qui
temerarium me existiment, si ad eas de-
prædicandas animum adplicarem. O-
mnibus, ad quos SERENITATIS
TVAE fama perlata est, innotuit exi-
mius justitiæ amor, summa erga o-
mnes & præcipue eos, qui litterarum
sacris iniitiati sunt, clementia. Id quod
etiam mihi spem fecit certissimam fo-
re, ut hoc specimen inaugurale, quod
SERENITATI TVAE sacrum esse vo-
lui serena fronte respicias. Cæterum
Deum ter optimum maximum implo-

rare

rare non desinam, ut TIBI, PRINCEPS
SERENISSIME, DOMINE CLE-
MENTISSIME, vitam largiatur longæ-
vam, ut sub regimine TVO felicissimo
diu adhuc floreat HASSIA, qui sum

PRINCEPS SERENISSIME,
DOMINE CLEMENTISSIME,
SERENITATIS TVAE

Goettingæ d. 3. Jan.
A. O. R. 1738.

Humillimus & subjectissimus servus
JO. CHRIST. HENNEVS.

§. 1.

Diaphoresis est excretio insensibilis materiae ferrosae particulis Salino-Sulphureis repletæ per superficiem corporis externam & pulmonum internam contingens.

§. 2.

Si excretio hæc (§. 1.) in tantum augetur ut in sensus incurrat, Sudoris nomine venire consuevit.

§. 3.

Diaphoresin seu transpirationem insensibilem actu existere probant Keilii aliorumque experimenta statica. Quod vero materia per hanc excretionem secedens sit ferrosa ex eo patet, quod corpora polita corporis nostri superficiem externam admota vel ori dum exspiramus adplicata humido ejusmodi obducantur. Quod vero partes ætivarum i. e. Salino-Sulphuræ simul secedant ex incommodis, quæ hanc secretionem suppressam sequi consueverunt, discimus.

A 2

§. 4. Su-

§. 4.

Sudorem in corpore humano fieri nemo sana mente præditus negabit, nec fore quendam credo, qui ignoret, istud, quod per sudorem excernitur esse consistentiæ ferrosæ saporem & odorem in diversis hominibus diversum exhibens.

§. 5.

Cum nihil nec saporem nec odorem exhibere valeat, nisi quod salibus gaudet, sequitur ut materia per sudorem excreta (§. 4.) salia habeat conjuncta & cum hic sapor & odor in diversis hominibus diversi deprehendantur necesse est, ut per Sulphureas partes conjunctas Salium actio modo hac, modo alia ratione determinetur.

§. 6.

Cum per vascula secretoria, quæ exigente necessitate majori materiæ secernendæ quantitati transmittendæ sufficiunt, etiam minor quantitas secerni queat, sequitur ut absque ratione entia multiplicarem, si vascula peculiariora pro sudore & peculiariora pro transpiratione insensibili statueremus.

§. 7.

Cum & materia secreta & vascula secretoria in sudore & diaphoresi sint eadem (§. 3. 4. 5. 6.) sequitur ut diaphoresis & sudor non nisi gradu differant (§. 2.).

§. 8.

Medicamenta, quæ transpirationem insensibilem augment quidem ita tamen ut adhuc insensibilis permaneat hæc excretio, Diaphoreticorum, quæ vero sudorem excitant,

citant, Sudoriferorum compellatione comprehendi confueverunt.

§. 9.

Cum diaphoresis & sudor nonnisi gradu differant (§.7.) impossibile est medicamenta diaphoretica a Sudoriferis aliter, quam gradu actionis differre.

§. 10.

Cum medicamentorum actio augeatur aucta dosi & imminuatur dosi imminuta, sequitur ut quæcunque medicamenta majori dosi propinata sunt sudorifera, ista minori dosi exhibita diaphoretica evadant & v. v. Cognito igitur modo agendi medicamentorum diaphoreticorum, cognitus simul erit sudoriferorum agendi modus.

§. 11.

Diaphoresis vel naturalisaugenda, vel præternaturaliter impedita restituenda in pristinum statum venit, in illo casu medicamenta diaphoretica agunt causas diaphoresis naturales paululum ultra statum ordinarium augendo in hoc vero impedimenta diaphoresios removendo. Patet itaque ante omnia ea, quæ ad diaphoresin in statu naturali producendam requiruntur, esse eruenda: Cognitis enim illis, quid diaphoresin promovere, quid impedire eandem queat, cognitum erit.

§. 12.

Quod secretiones omnes adeoque etiam diaphoresis & Sudor consistant in separatione partium quarundam homogenearum ex Massa sanguinea ex physiologicis patet. Cum vero nulla separatio corporis ab alio corpore concipi

queat absque motu, sequitur, ut evolutio ideæ motus viam nobis pandere queat ad cognoscenda ea, quæ ad secretiones omnes, hinc etiam ad diaphoresin & Sudorem producendas requiruntur.

§. 13.

Motus est mutatio loci adeoque ad motum requiritur aliquid, quod locum suum mutare debet, cum vero ex physicis constet nullum dari in mundo spatium a corporibus vacuum, omnia vero corpora omni tempore versus omnes plagas agunt; sequitur ut istud, quod locum suum mutare debet, vim exerat & quidem majorem resistentia corporum vicinorum ex inæqualibus enim viribus tantum motus sequitur secundum directionem fortioris.

§. 14.

Quoniam itaque ad motum requiritur movendum quoddam, vis movens & resistentia vi movente minor (§. 13.) & diaphoresis consistat in motu (§. 12.) necesse est, ut hæc tria quoque ad diaphoresin producendam concurrant, quæ vero sint singula ostendamus in sequentibus.

§. 15.

Movendum istud in diaphoresi esse serum aliasve partes, quæ a sero solvuntur §. 3tio jam demonstravimus. Vis movens respectu particularum secernendarum dividi commode potest in externam seu impellentem & internam sive innatam.

§. 16.

Vis movens respectu particularum secernendarum externa sive impellens alia in corpore humano non datur, quam

quam vis cordis & arteriarum, quæ est universalis omnium humorum corporis humani motus causa, hac enim mediante partes secernendæ non solum ad orificia vasorum secretiorum perferuntur, sed etiam versus eadem premuntur, ut vero hancce pressionem penetratio in vascula secretoria hinc secretio sequatur, alia adhuc concurrere debent,

§. 17.

Vim externam prementem non sufficere ad fluidum per cavum quoddam propellendum, sed adhæsiorem fluidi ad parietes cavi inter alia concurrere debere ex phænomenis physicis planum faciam.

§. 18.

Sumantur aliquot libræ mercurii vivi & infundantur linteo & observabis nihil mercurii per linteum transire, licet ad sint pori & vis premens pondus scilicet mercurii: infundas vero eandem quantitatem mercurii linteo, cujus fila auro vel argento sunt obducta & statim mercurius per poros ejusdem transitum acquireret. Cum itaque linteum simplex respectu ad mercurium vivum habito non differat a linteo, cujus fila auro vel argento sunt obducta, nisi quod huic mercurius adhæreat, illi minus & diversitas phænomenorum non ex iisdem, sed diversis circumstantiis semper sit deducenda, sequitur ut transitum mercurii per linteum cujus fila auro vel argento sunt obducta neque præsentia pororum neque pressionis solis, quoniam duæ hæ circumstantiæ utrobique erant eadem, sed simul adhæsiioni mercurii ad fila auro vel argento obducta, quæ circumstantia tantum in posteriori locum habebat in priori minus adscribere debeamus.

§. 19. Cum

§. 19.

Cum ex inæqualibus tantum viribus motus oriatur & quidem secundum fortioris directionem (§. 13.) & diaphoresis consistat in motu (§. 12.) necesse est ut in diaphoresi præter corpus movendum (§. 15.) & vim moventem (§. 16. 17.) resistentia quoque vi movente minor deprehendatur (§. 13.).

§. 20.

Resistentia minor in diaphoresi consistit partim in apertura vasculorum secretoriorum sufficienti, partim in attenuatione partium secernendarum decenti, partim in cohæsiōne partium secernendarum cum reliquis Massæ sanguineæ partibus sufficienter imminuta.

§. 21.

Aperturam ipsam plane resistere non posse probatione haud indiget, nec in apertura aliquid deprehendi debet solidum, quod magnam resistentiam exhiberi valet, alioquin apertura non esset apertura, sed fluidum, quod exiguæ vi impellenti cedere potest, quoniam vero hoc fluidum ut plurimum est subtilissimum nec in sensus incurrit loco illius ipsa apertura quatenus simul plane non resistit minorem resistentiam exhibere dici consuevit.

§. 22.

Cum vero fieri queat ut vasorum secretoriorum apertura sufficiens i, e talis qualis in hominibus sanis esse consuevit (statu enim naturali hæc magnitudo aperturarum vasculorum secretoriorum determinatur) sit præsens, partes vero secernendæ præternaturalem acquirant magnitudinem

nem & hac ratione ipsæ sibi sint impedimento, quo minus transire in vascula secretoria queant, sequitur ut, nisi causam morbi in eo, quod naturale adhuc est, quærere velimus, diaphoresin hac ratione suppressam magnitudini partium fecernendarum præternaturaliter auctæ adscribere debeamus. Quodsi itaque magnitudo partium fecernendarum præternaturaliter aucta causa diaphoresios suppressæ evadere potest, sequitur ut magnitudo harum partium decenter imminuta ad causas diaphoresios legitime contingentis sit referenda (§. 20.) Cum vero hæc exiguitas partium fecernendarum decens & naturalis sit neque corpus movendum neque vis movens patet tertiæ causarum diaphoresios classi eandem esse annumerandam, quatenus enim diameter particulæ fecernendæ minor est apertura vasis secretorii actu vi impellenti resistere hæc particula nequit. Hæc tantum apposimus ne participes videamur contentionis illius absurdæ, quando, cum corpus ob majorem molem per foramen penetrare nequit, alii hoc magnitudini corporis excedenti, alii vero angustia foraminis nimia adscribendum contendunt.

§. 23.

Cum partes fecernendæ Massæ sanguineæ sint commistæ hinc partes reliquas massæ sanguineæ contingant, adeoque cum illis cohæreant, non tamen omnes massæ sanguineæ partes per hanc secretionem secessum acquirere valeant, sed tantum subtiliores redditæ, sequitur, ut, si cohæsiō partium fecernendarum cum reliquis massæ sanguineæ partibus, quæ fecerni, ob molem majorem, vel quia parietibus vasorum secretoriorum non adhærent (§. 18.), non

B

possunt,

possunt, nimis magna est, etiam illæ, quæ alioquin fecesum acquisivissent, remanere cogantur. Ex hoc igitur luce meridiana clarius innotescit, non solum cohæsionem partium secernendarum cum reliquis massæ sanguineæ partibus sufficienter imminutam ad diaphoresin absolute requiri, sed etiam hanc cohæsionem decenter imminutam ad tertiam causarum diaphoresios classem pertinere, non enim impedit, quo minus partes secernendæ præsentis vi cordis & arteriarum atque adhæsione ad parietes vasculorum secretiorum mediantibus in vascula secretoria penetrare queant.

§. 24.

Cognitis diaphoresios causis non difficile erit cognoscere modum agendi medicamentorum diaphoreticorum. Quicquid enim in statu naturali unam aliquot, vel omnes auget, istud quoque diaphoresin ultra statum ordinarium augere solet; in statu vero præter naturali unam, harum vel aliquot, vel omnes præternaturaliter constitutas in pristinum statum reducit, istud quoque diaphoresin restituere consuevit.

§. 25.

Medicamenti igitur diaphoretici est, ut

- 1) vel materiam serosam augeat (§. 15.)
- 2) vel vim cordis & arteriarum reddat vehementiorem (§. 16.)
- 3) vel partibus secernendis hanc conciliet qualitatem ut parietibus vasorum secretiorum adhæreant (§. 17. 18.)
- 4) vel dictas partes secernendas sufficienter attenuet (§. 22.)
- 5) vel

- 5) vel earundem cohæſionem cum reliquis partibus
 maſſæ ſanguineæ decenter imminuat (§. 23.)
 6) vel aperturam vaſorum ſecretiorum reddat majo-
 rem (§. 21.).

In hiſce conſiſtit generalis medicamentorum diaphoreti-
 corum agendi modus.

§. 26.

Ex chymicis expermentis cum maſſa ſanguinea institu-
 tis notum eſt maximam feri partem eſſe aquam, hinc pa-
 tet per potulenta aquea in corpus aſſumta materiam ſero-
 ſam augeri, adeoque illa in medicamentorum diaphoreti-
 corum claſſem ſunt referenda (§. 25. n. 1.) modus eorun-
 dem agendi ex ante dictis patet.

§. 27.

Quemadmodum vero vaſcula ſecretoria ſunt ſubtiliſſi-
 ma adeo ut ne in ſenſus quidem incurrant, ita quoque
 partium ſecernendarum non plures ſimul ſed tantum ſin-
 gula poterunt penetrare. Hæc penetratio partium ſingu-
 larum ſupponit ſeparationem, hæc vero fieri nequit ſi par-
 tes nimis quam par eſt cohærent, adeoque clarum eſt ad
 hanc ſecretionem requiri cohæſionem partium ſecernen-
 darum admodum exiguam. Cum igitur ex phyſicis
 conſtet aquæ fluiditatem dependere a particulis igneis,
 hinc aucta particularum ignearum in aqua quantitate fluidi-
 tas ejuſdem augeatur, ſeu quod idem cohæſio partium
 fluidum conſtituentium magis imminuatur ſequitur ut,
 ſi potulenta aquea (§. 26.) augendæ tranſpirationi inſenſi-
 bili inſervire debeant, magna eadem gaudere ignearum parti-

particularum copia i. e. calida esse debere, alioquin enim potius urinam promovent.

§. 28.

Experimenta chymica nos docent, vini potissimam partem esse aquam, reliquum vero ejusdem materiam sulphureo-salinam, mediante itaque parte aquea materiam ferrosam, mediante vero materia sulphureo-salina calorem vinum in corpus delatum auget, adeoque hac ratione transpirationem insensibilem auget (§. 25. 27.) sed notandum vinum esse debere bonæ notæ non vero austerum, hoc enim orificia vasorum secretoriorum constringit adeoque impedimentum diaphoresios infra adducendum inferendo transpirationem insensibilem minorem reddere consuevit.

§. 29.

Cum experimentis chymicis constet non solum insignem aëris copiam in massa sanguinea contineri, verum etiam aërem tanto magis sese expandere, quo calidior reddatur, sequitur, ut per aquea calida assumpta aër in massa sanguinea contentus & cum eodem tota massa sanguinea expandatur &, cum massa sanguinea vasis sit inclusa, quæ semper in statu naturali repleta inveniuntur, vasa sanguifera extendantur. Cum itaque orificia vasorum secretoriorum hæreant in parietibus vasorum sanguiferorum, necesse est ut, distensis vasis sanguiferis, orificia vasorum secretoriorum quoque majora reddantur. Promovent itaque aquea calide hausta transpirationem insensibilem oper-

aperturae quoque vasorum secretiorum reddendo ampliores (§. 25. n. 6.).

§. 30.

Cum vis cordis & arteriarum consistat in eorundem contractione, sequitur ut omne, quod vim cordis & arteriarum augere debet, horum vasorum contractionem debeat reddere vehementiorem. Hoc praestant ex medicamentis acria lenia: haec enim non solum in fibras cor & arterias constituentes agunt & hac sua actione easdem ad contractionem majorem stimulant, sed etiam resolvendo sanguinem efficiunt, ut aer in massa sanguinea contentus & cum eodem tota massa sanguinea expandantur hinc actio massae sanguineae in vasa sanguifera augeatur. Cum itaque omnis actio in mundo aequalem habeat reactionem, sequitur, ut tum vasa sanguifera majori quoque vi sese contrahere debeant. Sed probe notandum, quod salva universalitate thesios hujus gaudere scilicet omnem in mundo actionem aequali reactione, majorem expansionem adeoque vehementiorem actionem massae sanguineae in vasa sanguifera eoque tantum major sequatur vasorum sanguiferorum contractio, quousque vasa sanguifera tantam expansionem non experiantur ut tonum suum amittant, tunc enim vi sese contrahendi spoliantur & mere resistendo agunt ut in plethora fieri solet. Dicta medicamenta a veteribus cardiacorum compellatione sunt comprehensa, dum putabant in morbis acutis a corde ad peripheriam illis mediantibus venenosam materiam morbificam propelli.

§. 31.

Ex physicis constat fluida specificè leviora adhærere corporibus gravioribus & specificè æqualia æqualibus, graviora vero fluida corporibus levioribus non adhærere, hinc patet, si causa diaphoresios suppressæ dependet ab eo, quod fluida secernenda parietibus vasculorum secretoriorum non adhæreant, in causa esse gravitatem partium secernendarum majorem, gravitate specifica vasculorum secretoriorum adeoque tum vel gravitas specifica vasculorum secretoriorum augenda, vel gravitas partium secernendarum minuenda erit vel utrumque simul. Cum vero partium solidarum constitutio tam brevi mutari nequeat, medicamentorum in hoc casu transpirationem insensibilem promoventium modus agendi unice consistet in eo, ut partibus secernendis vel æqualem vel minorem concilient gravitatem gravitate specifica vasculorum secretoriorum & hoc quidem præstant medicinalia sulphurea partes secernendas specificè graviore obducentia.

§. 32.

Tertium medicamentorum diaphoreticorum genus constituunt ea, quæ resistantiam imminuunt: resistunt vero vel partes solidæ, vel fluidæ magis, quam par est, adeoque medicamentorum in hoc casu diaphoresin promoventium erit, ut vitia vel vasorum secretoriorum vel fluidorum corrigant. Quemadmodum vero vitia vasorum secretoriorum eorumque causæ sunt diversæ, ita quoque diversus est in hoc casu medicamentorum diaphoreticorum agendi modus.

§. 33.

§. 33.

Fluida nostri corporis, quo minus secerni queant, resistunt, si nimis coherent (§. 23.). Hæc vero cohæsiō nimia dependet vel a defectu caloris, vel a defectu salium alcalicorum fundentium vel a quantitate particularum terrestrium excedente vel a copia salium acidorum nimia.

§. 34.

Calore deficiente cohæsiōnem fluidorum evadere majorem ex eo pater, quia omnium humorum nostri corporis fluiditas i. e. cohæsiō partium humores constituentium exigua ultimato dependet a particulis igneis præsentibus. Imminuta itaque earundem copia imminuitur humorum fluiditas vel quod idem augetur partium humores constituentium cohæsiō. Conveniunt itaque in hoc casu omnia, quæ calorem in nostro corpore augent. Augetur vero hic calor vel per externa vel per interna.

§. 35.

Interne assumpta calorem nostri corporis vel substantialiter augent, uti potalenta calide hausta vel quatenus materiam ex quo calor oritur i. e. Salino Sulphuream suppeditant, quod inter alia multa vinum præstare (§. 28.) ostendimus.

§. 36.

Insigniter quoque calor internus augetur per externum calorem. Licet enim sine noxa corpus nostrum tanto calorem.

calo

calori externo, ut is in hoc penetret adeoque calorem ibi substantialiter augeat, non facile exponi queat, eatenus tamen, quatenus per calorem in aëre corpus ambiente transitus particularum ignearum in corpore nostro evolutarum & liberatarum in dictum aërem externum immittitur, calor internus augetur. Modus itaque agendi caloris externi consistit in eo, ut impediatur transitum particularum ignearum ex nostro corpore in aërem ambientem.

§. 37.

Cum salia alcalica & serofas & sulphureas partes in corpore humano resolvant; sequitur, ut imminuta prænaturaliter eorundem copia & partium serofarum & sulphurearum resolutio imminuatur, hinc partes secernendæ ob maiorem molem in vascula secretoria penetrare nequeunt & cum a resolutione partium sulphurearum calor in nostro corpore dependeat, necesse est, ut prænaturaliter imminuta hæc sulphurearum resolutione calor quoque in nostro corpore prænaturaliter imminuatur, adeoque cohesio partium humores constituentium prænaturaliter augeatur.

§. 38.

Salia alcalica vel actu deficient vel tantum sunt suppressa, i. e. unione cum acidis copiose præsentibus impedita, quo minus in sulphureas massæ sanguineæ partes agere queant. In priori casu alcalica vel alcalinæ conveniunt: in posteriori vero terrea, quæ acidum ligens absorbent relictis alcalicis hoc enim factu alcalica libera reddita tam sulphureas, quam serofas M. Sex partes attenuant & ad secretionem aptas reddunt. Modus agendi terræ eorum ex dictis patet, alcali-
corum

corum exhibitorum vero idem est ac alcalicorum M. Sæ cum scilicet in sulphureas partes agendo easdem resolvant & hac ratione igneas partes liberent & in motum concitent.

§. 39.

Terrea copiosius, quam par est in M S. contenta eandem reddere spissam (§. 33.) ex eo patet, quod ex principiis physicis clarum sit corpora tanto vehementiori vi coherere, quo sunt graviora ceteris paribus, cum enim corpora terrestria insignem habent gravitatem specificam, illa etiam non solum ipsa sese contingentia magna vi cohærebunt, sed etiam reliquis massa sanguinea partibus, quæ mediantibus illis sese contingunt magnam admodum conciliabunt cohesionem. Medicamenta in hoc casu diaphoresin promoventia agunt attenuando partes terrestres & hac ratione aptas easdem reddendo ut per reliquas secretiones v. g. urinam &c. secedere queant. Cum itaque proprium resolvens terrearum sint salia acida, patet, convenire in hoc casu dicta salia acida.

§. 40.

Cum dictæ partes terrestres sæpius quoque per pituitam sulphuream in massa sanguinea abundantem retineantur & hac ratione in corpore colligantur, hæc vero pituita optime resolvatur per Salia media patet, etiam per Salia media interdum transpirationem insensibilem promoveri & modus eorundem agendi consistit in resolutione pituitæ partes terrestres irretientis, resoluta enim pituita partes terrestres sponte per vasa secretoria majora v. g. renes &c. secessum acquirunt.

§. 41.

Salia acida copiosa M. Sæm coagulare ex experimentis constat. Cum itaque humores coagulati ad secretionem sint inepti patet salia acida nimis copiosa in massa sanguinea contenta etiam diaphoresin impedire posse (§. 33.).

C

§. 42.

§. 42.

Medicamenta hoc in casu transpirationem insensibilem promoventia agunt coagulum resolvendo & salia acida coagulantia invertendo. Cum vero coagulum ejusmodi optime resolvatur per salia media, alcalica vero cum acidis in Sal medium abeant, patet in hoc casu per Salia alcalica exhibita utrumque posse obtineri, quatenus enim Salia acida copiosa in Sal media naturæ convertunt, minuunt copiam Salium acidorum, quatenus vero ex hac unione cum acidis medium oritur una eademque opera istud, quod antea transpirationem impediēbat non solum minuitur, verum etiam in tale corpus convertitur, quod coagulo resolvendo inservire consuevit.

§. 43.

Quando impedimentum diaphoresis hæret in vasculis secretoriis, eaque nimis quam par est sunt contracta, medicamenta diaphoretica agunt vascula contracta aperiendo, iisque decentem aperturam conciliando. Cum vero constringens mirum quantum variet, necesse est, ut quoque medicamenta diaphoretica varient.

§. 44.

Vasa secretoria constringuntur vel per Salia acria in iisdem subsistentia vel a frigore externo. Priori in casu conveniunt medicamenta absorbentia, temperantia, Sulphurea, diluentia, itemque salia acris stringentibus contraria. In casu posteriori non solum dicta interna, verum etiam calor externus temperatus auxilium promittunt.

§. 45.

Ex chymicis constat Salia non agere nisi sint soluta & sufficienter attenuata. Quo subtiliora itaque evadunt, eo majorem agendi vim acquirunt & v. v. Cum igitur salia acria i. e. vehementer subtilifata accessione partium terrestrium quibus

quibus tanquam specificè gravioribus adhærent, majora inde evadant adeoque virtutem suam agendi amittant, vascula secretoria amplius constringere non poterunt. Consistit itaque specialissime terrestrium in hoc casu modus agendi in eo, ut illis mediantibus salia acria evadant majora.

§. 46.

Salia soluta affuso solvente ad majus spatium se distribuere coguntur, adeoque tunc in eodem puncto minor salium copia hæret, quæ etiam minori vi, quam plura agere poterunt. Si itaque plura salia antea in eodem puncto collecta fibras vasorum stringere potuerunt, minor eorundem quantitas istud efficere amplius non valebit. Potest igitur salium vasâ stringentium acrimonia, extingui per aquea majori copia hausta & agunt illa per dicta salia diluendo.

§. 47.

Sulphurea tanquam salibus specif. leviora eisdem non solum adhærent, sed etiam hac sua adhæsione in superficie illa reddunt leviora, hinc cum corpora exadhæsione agant pro ratione gravitatis specificæ partium superficiem constituentium, tanto scilicet minori vi, quo minor est gravitas specificæ harum partium, necesse est, ut tunc & salia pro modulo partium sulphurearum, exigua quippe gravitate specifica gaudentium, exigua quoque vi agant & hac ratione acria esse definant. Modus agendi horum sulphureorum ex dictis patet.

§. 48.

Ex chymicis notum est, tria dari salium genera, acidum scilicet, alcali & ex his compositum medium. Cum itaque acrimonia salium dependeat ab eorundem subtilitate, sal medium vero ex acido & alcali sit compositum, hinc majori gaudeat

deat mole, quam sal simplex acidum scilicet vel alcali, patet, sal medium nunquam acre evadere & fibras constringere posse. Quando itaque §. 44. dictum est constrictionem vasorum dependere nonnunquam a salibus acris, intelliguntur ibi salia vel acida, vel alcalica.

§. 49

Salia alcalica & acida, si concurrunt & sese immediate contingunt, ununtur & sal medium constituunt, quod acre non est (§. 48.). Quod si itaque salia, vasa secretoria constringentia & hac ratione diaphoresin impediencia, sunt alcalica uti in febribus acutis diaphoresin restituunt salia acida propinata & patet eorundem modus agendi ex ante dictis

§. 50.

Quod si vero hac salia constringentia sunt acida uti in scabie, & lue venerea diaphoresin restituunt alcalica & modus agendi eorundem idem est ac ille in §0 antecedente.

ULB Halle
004 527 240

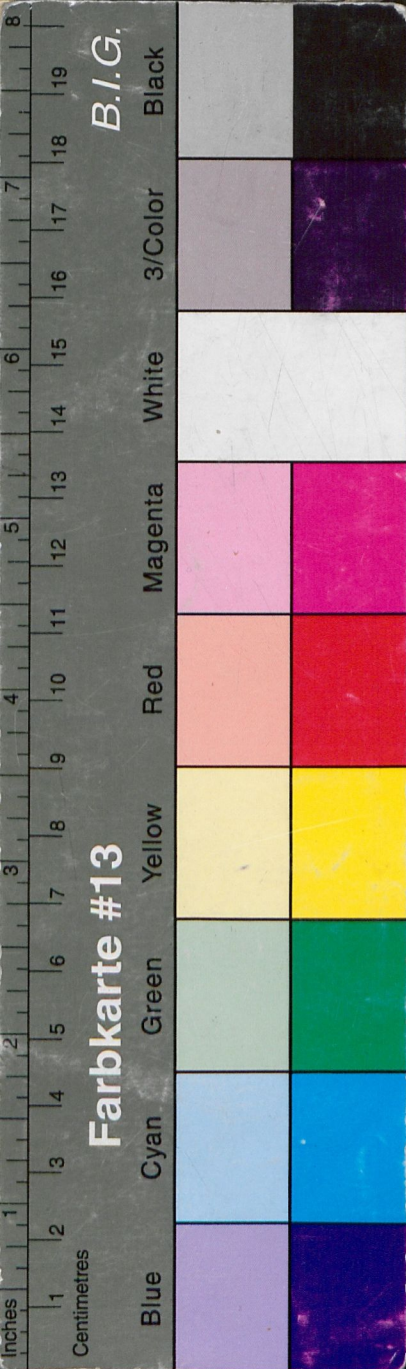
3

56

36. 1738 19 X M

DISSERTATIO INAUGVRALIS MEDICA
DE
**MODO AGENDI
MEDICAMENTORVM
DIAPHORETICORVM ET
SVDORIFERORVM**
QVAM
RECTORE MAGNIFICENTISSIMO
GEORGIO II.
MAGNAE BRITANNIAE FRANCIAE ET HI-
BERNIAE REGE, DEFENSORE FIDEI, DVCE BRVNSVIC.
ET LVNEBVRG. S. R. I. ARCHITHESAVRARIO ET
ELECTORE
IN
REGIA GEORGIA AVGVSTA
ANNVENTE DEO TER O. MAXIMO
CONSENSV GRATIOSAE FACVLTATIS MEDICAE
PRO
SVMMS IN ARTE MEDICA HONORIBVS AC PRI-
VILEGIIS MORE MAIORVM RITE
CAPESSENDIS
Ad d. IAN. AMDCCXXXVIII-
PLACIDAE ERVDITORVM DISQVISIONI
SVBMITTIT
A V T O R
IO. CHRISTOPHORVS HENNEVS
SCHNODSENBACENSIS FRANCVS.
GOTTINGAE, LITERIS HAGERIANIS.